

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/1/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414201809
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414201809.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej v právnej veci navrhovateľky: Q. P., rod. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, právne zastúpenej JUDr. Michaelou Pagáčikovou, advokátkou, so sídlom H. XXXX, T. O., proti odporcovi: Y. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX, t.č. P. nad E. XXX, právne zastúpenému JUDr. Antonom Slamkom, advokátom, so sídlom H. XXXX/XX, T. O., v konaní o vrátenie daru, od odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8C/25/2014-124 zo dňa 21. októbra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh a vo výroku o trovách konania uviedol, že bude o nich rozhodnuté v lehote do 30 dní od právoplatnosti vo veci samej. V odôvodnení uviedol, že návrhom doručeným okresnému súdu dňa 28.04.2014 navrhovateľka žiadala, aby súd uložil odporcovi povinnosť vrátiť navrhovateľke dar a to nehnuteľnosti parcely registra C č. 1355/2 o výmere 363 m² - orná pôda, č. 1355/3 o výmere 520 m² - záhrada, č. 1357/1 o výmere 1537 m² - zastavené plochy a nádvorcia, evidované na liste vlastníctva č. XXX pre obec a k. ú. Pucov, pod B1 na meno odporcu v podiele 1, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Tiež žiadala priznať náhradu trov konania. V odôvodnení návrhu uviedla, že dňa 14.04.2004 ako daryňa v rade 2/ uzatvorila s odporcom ako obdarovaným v rade 1/ darovaciu zmluvu, v zmysle ktorej bezodplatne darovala odporcovi do podielového spoluvlastníctva s jeho vtedajšou manželkou S. U., nar. XX.XX.XXXX každému v podiele 1 vyššie uvedené nehnuteľnosti. Dôvodom darovania bola skutočnosť, že chcela pomôcť svojej praneteri S. U. (exmanželke odporcu), ktorá je dcérou jej netere a je blízkym členom jej rodiny. Manželstvo S. U. a odporcu sa skončilo rozvodom v máji 2013, nakoľko v roku 2011 odporca opustil spoločnú domácnosť a od tohto obdobia zaregistrovala opakujúce sa nevhodné až hrubé správanie sa odporcu voči jej praneteri, spočívajúce nielen vo verbálnych útokoch a opakujúcich sa schválnostiach zo strany odporcu voči praneteri, ale aj v agresívnom správaní, ktoré niekoľkokrát vyvrcholilo tým, že jej praneter musela do spoločného rodinného domu privolať hliadku polície na upokojenie situácie. Odporca sa dokonca dopustil voči praneteri i fyzického násillia, pričom fyzický útok si vyžiadal ošetrovanie na pohotovosti v Dolnooravskej nemocnici s poliklinikou v Dolnom Kubíne. Odporca svojím správaním dlhodobo znepriemňuje život jej praneteri svojím nevhodným a hrubým správaním a tiež opakovanými schválnosťami. Poukázala tiež na to, že odkedy opustil v roku 2011 spoločnú domácnosť, neprispieval výživným na maloleté deti, ani na úhradu nákladov súvisiacich s vedením domácnosti a na úhradu platieb spojených s užívaním rodinného domu a svojvoľne prestal so splácaním spoločného úveru na rekonštrukciu domu.

Okrem výsluchu účastníkov konania, výsluchu svedkov (S. U., P. O., F. U.), súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s darovacou zmluvou zo dňa 14.04.2004, uzavretou medzi W. P. a navrhovateľkou ako darcami a odporcom a jeho (vtedajšou) manželkou S. U. ako obdarovanými, s

výpisom z LV č. XXX pre obec a k. ú. F., s rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 8P/41/2013-49 zo dňa 16.05.2013, s vyjadrením navrhovateľky, s písomným vyjadrením dcéry navrhovateľky W. B. P., s fotodokumentáciou a tiež so spismi Okresného úradu Dolný Kubín, resp. bývalého Obvodného úradu Dolný Kubín, a to sp. zn. PK-2012/343, PK-2013/148, PK-2013/158 a PK-140/2013 a dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný. S poukazom na ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka nebola splnená zákonná podmienka umožňujúca dary domáhať sa voči odporcovi vrátenia daru, keď sice vzťahy medzi odporcom a S. U. (praneter navrhovateľky) boli narušené, avšak správanie odporcu voči nej, s prihliadnutím na všetky okolnosti a dlhodobé konfliktné manželské vzťahy, nevykazuje znaky správania hrubo porušujúce dobré mravy. Navyše vzťah navrhovateľky voči praneteri S. U. nemožno hodnotiť vzťah tak blízky, že by určitú ujmu spôsobenú S. U. pociťovala navrhovateľka ako svoju vlastnú. Čo sa týka jednotlivých skutkov odporcu voči S. U., ktoré boli konkrétnym spôsobom vymedzené návrhom, tak je pravdou, že odporca sa voči (vtedajšej) manželke S. U. skutkami zo dňa 19.08.2012 a 04.05.2013 dopustil konania v rozpore s morálkou, za čo bol aj priestupkovo uznaný vinným. Avšak oba skutky boli vyhodnotené priestupkovým orgánom ako konania s nízkou nebezpečnosťou pre spoločnosť a boli mu uložené veľmi mierne sankcie, len vo forme pokarhania, či pokuty vo výške 10,- eur. K fyzickému násiliu došlo len pri incidente zo dňa 04.05.2013, pričom odporca svojej (vtedajšej) manželke spôsobil drobné zranenie, bez potreby PN, či ďalšej liečby. Pri rozhodovaní bolo prihliadané aj na okolnosti, za akých bol priestupok spáchaný, t.j. zlé dlhodobé vzájomné spolunažívanie manželov. Navyše výpovede oboch (vtedajších) manželov k príčine fyzického násillia neboli zhodné, pričom k incidentu došlo v neprítomnosti ďalších svedkov. Ďalšie konanie odporcu, ktoré bolo predmetom šetrenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Dolný Kubín a následne Obvodného úradu Dolný Kubín pod sp. zn. PK-2013-148 a PK-2013/158, ktoré mali spočívať v schválnostiach, ktorých sa odporca dopustil voči S. U., boli správnym orgánom odložené, nakoľko nebol preukázaný úmysel odporcu k spáchaniu priestupku. Čo sa týka tvrdenia uvedeného v návrhu, že odporca od roku 2011 neprispieval výživným na maloleté deti a na úhradu nákladov spojených s bývaním v rodinnom dome, tak z vykonaného dokazovania v konaniach sp. zn. 8P/66/2012 a 8P/41/2013 vyplýva, že toto tvrdenie navrhovateľky nie je pravdivé, pretože odporca od svojho odchodu zo spoločnej domácnosti, prispieval pravidelne na potreby detí, najskôr sumou 180,- eur mesačne, a to do apríla 2012, odkedy začal platiť pravidelne na deti sumu 150,- eur mesačne. Nad rámec týchto platieb kupoval deťom vecné plnenia ako oblečenie, výdavky na lieky a stravné. Odporca ako otec o svoje deti prejavoval záujem, s deťmi sa stretával a po určení vyživovacej povinnosti súdom určené výživné vo výške 220,- eur mesačne aj platil (s výnimkou jedného mesiaca, ktorý bol predmetom konania sp. zn. 7Er/154/2013 a zameškané výživné bolo doplatené).

Proti tomuto rozsudku podala navrhovateľka v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedla v ňom, že okresný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie a vec nesprávne vecne i právne posúdil, pričom nesprávne skutkové i právne zistenia sa stali podkladom pre rozhodnutie súdu vo veci samej. Rovnako nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy. V rámci vykonaného dokazovania boli prostredníctvom súdu vylustrované a pripojené kompletne spisy z priestupkových konaní, z ktorých obsahu jednoznačne vyplynulo, že odporca vo svojich výpovediach v priestupkových konaniach pravdivosť uvádzaných tvrdení nepopieral, resp. sa k jednotlivým incidentom priznal. Uvádzané skutky svojou intenzitou a hlavne svojím neustálym opakovaním predstavujú správanie, ktoré možno označiť za „schválnosti“, a teda ide preukázateľne o skutky, ktoré možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Odporca navyše pred okresným súdom neuvádzal pravdivé skutočnosti, resp. vo svojich výpovediach a písomne uvádzaných skutočnostiach si značne protirečil. V konaní pred súdom uvádzal diametrálne odlišné tvrdenia, než boli tie, ktoré uvádzal vo svojich výpovediach v rámci priestupkového konania. Je toho názoru, že okresný súd nedostatočne preskúmal skutkový stav, keď sa uspokojil s ničím nepodloženými tvrdeniami odporcu, ktoré boli v ostrom kontraste s tvrdeniami, ktoré uvádzal v rámci spomínaných priestupkových konaní a nepovažoval za potrebné vykonať v tomto smere ďalšie dokazovanie, hoci navrhovala napr. výsluch dcéry W. B. P.. Súd svoje rozhodnutie založil predovšetkým na nepodložených tvrdeniach uvádzaných odporcom, pričom založil svoje rozhodnutie na tvrdeniach odporcu, že jednotlivé incidenty vyprovokovala hlavne manželka, vôbec neberúc do úvahy skutočnosť, že odporca sa k uvádzaným skutkom priznal, najmä vo vzťahu k fyzickému napadnutiu manželky, v priestupkovom konaní neuvádzal, že by bol manželkou napadnutý a že by sa malo jednať o sebaobranu. Správanie odporcu spočívajúce v páchaní opakovaných priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu a drobných schválnostiach voči svojej manželke a členom jej rodiny je takým porušením dobrých mravov, ktoré svojou závažnosťou a sústavnosťou dosahuje intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov a zakladá tak nárok darcu domáhať sa vrátenia daru. V závere uviedla, že v napadnutom rozhodnutí absentuje dostatočne vyčerpávajúce a presvedčivé odôvodnenie, v ktorom by súd podrobne vysvetlil

svoje úvahy, ktorými sa spravoval a na základe ktorých vyhodnotil skutkový a právny stav tak, že návrh ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. Súd tak rozhodol jednostranne, kedy si nekriticky osvojil tvrdenia jedného z účastníkov, v rozpore so zásadou rovnosti účastníkov konania. Napadnuté rozhodnutie možno považovať za nepreskúmateľné, vzhľadom na absenciu uspokojivého odôvodnenia rozsudku. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žiadala, aby krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K podanému odvolaniu sa vyjadril odporca a uviedol, že sa stotožňuje s rozsudkom okresného súdu. Je toho názoru, že nebolo počas konania preukázané, že by sa voči S. U. správal v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nakoľko vychádzajúc z princípu vzájomnosti je zrejmé, že vzťahy medzi ním a S. U. sú od rozvodu naštvrtené a správanie je vzájomne podmienené. Nesúhlasí s tvrdeniami navrhovateľky, že súd vykonal dokazovanie jednostranne. Súd počas konania akceptoval všetky dôkazy navrhované navrhovateľkou. Je potrebné poukázať na skutočnosť, že súd dodržal zásadu rovnosti strán konania, avšak dôkazy navrhovateľky v spojení s tým, že samotný návrh bol nepresný a počas konania navrhovateľka nepreukázala svoje tvrdenia uvedené v návrhu, súd vyhodnotil tak, že návrh zamietol. Na základe vyššie uvedeného žiadal, aby krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu vo výške 334,30 eur.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a proti rozsudku, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po jeho preskúmaní, bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) rozsudok okresného súdu potvrdil v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p..

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľkou vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi okresného súdu. Odvolacie námietky navrhovateľky sú totožné s námietkami, ktoré uplatnila okresným súdom, a s ktorými sa okresný súd vysporiadal. Námietky, uplatnené v odvolacom konaní, preto nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti a zdôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, podrobne uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli, aplikoval správne právne predpisy, ktoré aj správne vyložil. Rozhodol v súlade s hmotným právom a ustálenou súdnou praxou. Za daného stavu si krajský súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p..

Podľa § 630 Občianskeho zákonníka, darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.

Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel, iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka upravuje osobitný spôsob zániku darovacieho vzťahu, ku ktorému dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo k členom jeho rodiny. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka umožňuje vyvodit' zodpovednosť za porušenie morálnych pravidiel správania - súhrn určitých historicky nemenných a všeobecne v spoločnosti akceptovaných noriem etiky, morálky a mravnosti. Vrátenie daru možno považovať za sankciu, ktorou darca postihuje obdarovaného za jeho správanie, hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá. Uvedené právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. V súlade s ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka možno za právne relevantné považovať len také správanie sa obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo. Pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (R 61/1997). Pri posudzovaní správania obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie sa samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného

voči nemu (princíp vzájomnosti). Uplatnenie princípu vzájomnosti znamená, že pri skúmaní určitého správania obdarovaného z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, sa vezme zreteľ tiež na správanie darcu za účelom posúdenia, či on sám sa nespráva, alebo nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi, a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 2018/2010).

V danom prípade navrhovateľka žiadala o vrátenie daru, resp. určených nehnuteľností z dôvodu, že odporca verbálne aj fyzicky napadol jej praneter S. U., ktorá je bývalou manželkou odporcu. Ako dôkaz priložila rozhodnutie Okresného úradu Dolný Kubín, odbor všeobecnej vnútornej správy č.k. PK - 2013/140 a rozhodnutie Obvodného oddelenia Policajného zboru v Dolnom Kubíne č.k. DU - 1000/2012.

Krajský súd podrobne preskúmal rozhodnutie Okresného úradu Dolný Kubín, odbor všeobecnej vnútornej správy č.k. PK - 2013/140 zo dňa 22.11.2013 a dospel k záveru, že odvolacia námietka navrhovateľky, že tvrdenia odporcu pred súdom sú v ostrom kontraste s tvrdeniami, ktoré uvádzal v rámci priestupkového konania, je nedôvodná. Ako totiž z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, odporca nepopieral spáchanie predmetného skutku, avšak ako uviedol, konal z dôvodu, že sa bránil útoku svojej bývalej manželky. Rovnako na pojednávaní dňa 26.08.2014 uviedol, že ku konfliktu došlo tak, že si balil svoje veci do krabíc a vtedy jeho (bývalá) manželka začala niektoré veci vyhadzovať z krabíc, pretože tie kúpila ona, a teda, že si ich so sebou nezoberie. Začala mu nadávať a vznikla medzi nimi hádka, pričom je pravdou, že ju chytil za krk.

Z uvedeného vyplýva, že odporca tvrdil rovnaké skutočnosti v konaní pred súdom ako v priestupkovom konaní. Ostatné priestupkové konania (PK - 2013/148, PK - 2013/158) boli odložené z dôvodu, že došlé oznámenia neodôvodňovali začatie konania o priestupku alebo postúpenie veci podľa § 71 Zákona o priestupkoch. Vzhľadom k tejto skutočnosti sa krajský súd k týmto priestupkovým konaniam nevyjadroval.

Krajský súd mal síce preukázané, že odporca fyzicky napadol praneter navrhovateľky (S. U.), avšak do úvahy zobral aj skutočnosť, že medzi bývalými manželmi sú natoľko naštrbené vzťahy (možno dokonca hovoriť o nepriateľskom vzťahu), kedy je potrebné myslieť na princíp vzájomnosti. Krajský súd pritom nepodceňoval závažnosť skutku, ale vyhodnotil všetky okolnosti súvisiace s daným prípadom, vrátane toho, že S. U. nebola práceneschopná a jej zranenie si nevyžiadalo ďalšie liečenie.

K odvolacej námietke navrhovateľky, že okresný súd nevykonal potrebné dokazovanie, krajský súd uvádza, že táto je tiež nedôvodná, nakoľko okresný súd akceptoval všetky navrhované dôkazy zo strany navrhovateľky. Vypočul všetkých navrhovaných svedkov s výnimkou dcéry navrhovateľky W. B. P., ktorá dlhodobo žije vo Švajčiarsku, z čoho možno usúdiť, že informácie o vzťahu medzi S. U. a odporcom má sprostredkované rodinnými príslušníkmi. Napriek tomu však okresný súd akceptoval jej písomné vyhlásenie zo dňa 15.09.2014.

Okresný súd tiež postupoval správne, keď vzťah navrhovateľky s S. U. vyhodnotil ako vzťah, ktorý nie je taký blízky, že by určitú ujmu spôsobenú S. U. pociťovala navrhovateľka ako svoju vlastnú. S poukazom na ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka, za členov rodiny darcu treba považovať predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade (predkov a potomkov), ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 191/1996 zo dňa 21.08.1997). V danom prípade vzťah medzi navrhovateľkou a S. U. nie je príbuzenským v priamom rade. Navyše navrhovateľka na pojednávaní dňa 26.08.2014 uviedla, že ku S. U. a odporcovi nechodievala, s odporcom sa nestretávala, pričom s S. U. sa stretávala len, keď ona prišla ku nim na návštevu. V ďalšom uviedla, že o konkrétnych konfliktoch medzi praneterou a odporcom nevedela a nebola ich svedkom. Rovnako odporca potvrdil výpoveď navrhovateľky, keď uviedol, že po uzavretí manželstva s S. U. sa s navrhovateľkou často nestretávali. Vyššie uvedené skutočnosti

nedosahujú taký blízky a emocionálne založený vzťah medzi navrhovateľkou a S. U., ktorý by znamenal, že určitú ujmu spôsobenú S. U. by navrhovateľka pociťovala ako svoju vlastnú.

Z vyššie uvedených dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd s poukazom na ustanovenie § 224 ods. 4 O.s.p..

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.